

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Sørgespil: Signe

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Sørgespil: Signe", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1807_68-txr-root.pdf (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Oversigt over manuskripter og tryk

Manuskripter

Der eksisterer ingen manuskripter til "Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Sørgespil: Signe" i Grundtvig-arkivet på Det Kongelige Bibliotek i København.

Tryk

1807 *Ny Minerva*, juni, s. 249-263 (*Bibliografien* nr. 68).

Bibliografisk beskrivelse

(Ny) Minerva

Titel

Oprindelig var titlen *Minerva, et Maanedsskrift*, hvilket tidsskriftet hed til og med juni 1799, hvor titlen blev ændret til *Maanedsskriftet Minerva* . Fra januar 1806 var titlen *Maanedsskriftet Ny Minerva*.

Redaktører

1785-1789 Christen Pram og Knud Lyne Rahbek.

1790-1794 Christen Pram.

1794-1798 Knud Lyne Rahbek.

1798-1799 Knud Lyne Rahbek og Peter Collet.

1799-1808 Knud Lyne Rahbek.

Andre faste medarbejdere

Frederik Christian af Augustenborg, medlem af statsrådet, minister for undervisning m.v.

Christian Colbiørnsen, assessor, generalprokurør.

Rasmus Nyerup, professor.

Niels Treschow, professor, politiker.

Frederik Sneedorff, professor.

Peter Andreas Heiberg, forfatter.

Jens Baggesen, forfatter.

Trykker og trykkeri

Ny Minervas trykker var Johan Frederik Schultz. Han kom fra Odense til København i 1777 og købte i 1783 et mindre trykkeri. Af titelbladet til *Ny Minerva* fremgår, at han var "Kongelig og Universitets-Bogtrykker" i København. Disse privilegier havde han opnået i henholdsvis 1789 og 1786. Trykkeriet fremgår dog ikke af alle numres titelblade.

Schultz var ven med en række af tidens betydeligste forfattere, fx Knud Lyne Rahbek, Christen Pram, Jens Baggesen og Rasmus Nyerup. Ud over universitetets skrifter, heriblandt den meget indbringende almanak, trykte han en række af tidens skønlitterære værker og tidsskrifter, fx *Den danske Tilskuer*.

Indhold

Ny Minerva var et centralt organ for tidens liberale politiske og kulturelle synspunkter. Tidsskriftet bragte især omtaler af og debat om litteratur og nationale såvel som internationale samfundsforhold, ligesom det også bragte nyheder om udenlandske forhold i øvrigt, bl.a. den franske revolution.

De litterære bidrag kunne bestå af hele, afsluttede værker, fx digte, eller udkast til større værker, fx scener af et drama.

De sidste sider i hvert nummer rummede indlæg under overskriften "Litteratur" og bragte som regel oversigter over nyudkommen skøn- og faglitteratur.

Et banebrydende træk ved tidsskriftet var den næsten helt faste artikel under overskriften "Historien". Her bragte tidsskriftet udenrigspolitiske reportager. "Historien" blev særligt efter udbruddet af den franske revolution i 1789, under de efterfølgende revolutionskrige og under Napoleonskrigene af stor betydning for bladet. Beretningerne støttede sig på læsningen af udenlandske tidsskrifter samt på brevveksling med udlændinge og danskere i udlandet. Tidsskriftet blev sin tids vigtigste kilde til udenrigspolitiske begivenheder.

Bagsiden kunne rumme alt fra friske oplysninger om krigssituationen i Europa (fx september 1806) til oversigter over bogtrykker Schultz' øvrige udgivelser.

Udgivelseshistorie

Udgivelsesperiode og oplag

Tidsskriftet, der udkom i årene 1785-1808, blev grundlagt af Christen Henriksen Pram og Knud Lyne Rahbek. Det udkom som månedsskrift i perioden fra juli 1785 til december 1807, men fortsatte som kvartalsskrift fra 1808 og havde altså hermed en nedgang fra 12 til fire numre om året. Nedgangen skyldtes økonomiske vanskeligheder, der dog fortsatte, og tidsskriftet måtte derfor gå ind i 1808.

Ny Minerva blev delvist genoptaget under titlen *Dansk Minerva* 1815-1819 med Knud Lyne Rahbek som redaktør.

Oplagene omkring århundredskiftet var pæne, fx var postoplaget 1798 på 224 stk. pr. nummer. Hertil kom formentlig et mindre løssalgsoplag af ukendt størrelse. I år 1800 var hele oplaget på ca. 1000 stk.

Hyppighed

Selv om bladet efter titlen var et månedsskrift, kunne det samles i kvartalsudgivelser (fx "Januarii, Februarii og Martii, 1807") med en fælles, månedsopdelt indholdsfortegnelse. Også arknummereringen og

pagineringen var fortløbende inden for et kvartal.

Ny Minerva var ofte forsinket, og den påtrykte udgivelsesmåned svarer derfor kun sjældent til det faktiske udgivelsestidspunkt. Det sidste indlæg i martsnummeret 1807, Knud Lyne Rahbeks "Historien", er således dateret "30te April." Det betyder, at første kvartal af tidsskriftet tidligst kan være udkommet et stykke inde i andet kvartal af 1807.

Både før og i den periode, hvor Grundtvig bidrager, samles tidsskriftets numre undertiden til kvartalsudgivelser.

Opbygning

Hver kvartalsudgave er forsynet med en fortegnelse over sit indhold.

Ny Minerva 1807 indeholder rettelseslister. I samme årgang har antagelig også været indlagt rettelsesbladet til artiklen "Om Videnskabelighed og dens Fremme, især med Hensyn paa Fædrelandet."

Omfang

Oprindelig bestod tidsskriftet af 85-110 sider pr. nummer, dvs. pr. måned. Maksimum nås omkring 1791 med 150 sider pr. nummer. Fra 1803 er der i gennemsnit 110 sider pr. nummer. I 1808 blev sidetallet nedsat til 96 sider pr. nummer.

Pris

Abonnementsprisen var i 1808 1 rigsdaler pr. nummer. Løssalgsprisen kendes ikke.

Format, typografi og papirkvalitet

Format og paginering

Tidsskriftet er i lille oktav med arknummerering. I årgang 1807 har tidsskriftet fortløbende paginering for hvert kvartal.

I et ubeskåret eksemplar måler den største side ca. 175 mm × 115 mm, den mindste side ca. 175 mm × 113 mm.

Der er arksignatur med angivelse af titel, måned og år. Primasignaturen på første ark i januar kvartal 1807 er "Ny Min. Jan. 1807. A", sekundarsignaturen "A2".

Der er kustoder.

Papir

Groft, tarveligt håndgjort papir med tydelige kædelinjer. Oprindelig har papiret været svagt gråligt; nu er det gulligt. De fleste eksemplarer er brunplettede, især ved randen. Der ses ingen vandmærker.

Deltitelbladene er trykt på papir af samme kvalitet som resten af tidsskriftet.

Typografi

Tidsskriftets klumme er trykt i én spalte. Klummen måler fra regnet klummetitel ca. 132 mm × 75 mm.

Hver ny artikel begynder efter en dobbelt (fed-fin) skillestreg i hele klummens bredde. I de enkelte bidrag angives nye afsnit med en kort, centreret skillestreg. Hvis en artikel slutter midt på en side, kan der være en prydstreg. Derudover opereres med forskellige skriftgrader; fodnoter og stillingsbetegnelser for forfatterne er sat med mindre grad. Fodnoter er indvist i teksten med en asterisk og en halv, højrevendt parentes, *). Fodnoterne adskilles fra brødteksten ved to mellemslag (blanke linjer).

Skriftsnittet er fraktur. Romanske og latinske ord og vendinger, fx “ars longa, vita brevis”, sættes i antikva. Schwabacher kan, ligesom spatiering, bruges til fremhævelse. Strofiske tekster kan være sat med mindre skriftgrad.

Afsnittene med “Litteratur” og “Historien” – som de redaktionelle bidrag kaldtes – er sat med mindre skydning end de øvrige artikler og litterære bidrag, men med samme skriftgrad.

Kvartalsudgavens titelblad fylder en hel side og består af bladhoved, prydstreg, måneds- og årsangivelse samt udgiverens navn. Herefter følger en prydstreg, under hvilken der oplyses trykkested samt forlægger og bogtrykker. Månedsudgivelsens titelblad fylder ca. 1/5 af siden og består kun af tidsskriftets navn samt måned og år. Det afsluttes med en prydstreg. Dernæst følger den første artikel.

“Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Sørgespil: Signe” i *Ny Minerva*, juni 1807

Lokalisering

Grundtvigs bidrag, afhandlingen “Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Sørgespil: Signe”, står på s. 249-263 i *Ny Minerva*, juni 1807.

Bidraget er ikke dateret. Da det sidste indlæg i juninummeret 1807, Knud Lyne Rahbeks “Historien”, først er dateret den 27. juli 1807, kan det dog tidligst være udkommet i slutningen af juli 1807.

Juninummeret 1807 indeholder følgende artikler (efter indholdsfortegnelsen):

- Om Schiller og Bruden fra Messina, af Hr. Candidat Grundtvig
- Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Sørgespil Signe, af Samme
- Det menneskelige Liv, et lyrisk Læredigt af Hr. Cancellist Martini, tredje Sang
- Undersøgelse, hvor stor Gaard en Bonde bør bruge, af afdøde Hr. Cancellieraad Falch
- Til Minna ved Borgruinerne, af Hr. Albr. Schönberg
- Prosaiske Tanker over Livets Poesie og exoteriske over Transcendentalismen, af Hr. Kammerherre Hennings
- Bilag til historisk Artikel:
 - Frederik den Stores Opvaagnelse i Januar 1807, af Archenholz
 - Dagens Tone af Aviser:
 - Skrifter om Feldttoget 1806
 - Om Skoledannelse til Bestialitet
- Bilag til Litteraturen
- Litteratur
- Historie

Afviigelser

Indholdsfortegnelsestitelangivelser er bearbejdede og afviger flere steder fra artiklernes originale titler; i Grundtvigs bidrag mangler et kolon foran "Signe". Hverken afhandlingens prosadel eller dramadel afviger fra *Ny Minervas* sædvanlige typografi.

Intern varians og kollationerede eksemplarer

Følgende tre eksemplarer af "Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Søragespil: Signe" er blevet kollationeret:

- Grundtvig-Bibliotekets eksemplar 3 (katalognummer: 3.2 k ex. 3, tillige nummereret 33407)
- Grundtvig-Bibliotekets eksemplar 1 (katalognummer: 3.2 ex. 1, har tilhørt både Svend Grundtvig og Karl Schønberg)
- Grundtvig-Bibliotekets eksemplar 2 (katalognummer: 3.2 ex. 2, tillige nummereret 19152 og 14935)

Ved intern kollation af de tre eksemplarer af førstetrykket er der ikke fundet afgørende varians. Der er få læderede typer i ekspl. 1 (B) og 2 (C), hvorfor ekspl. 3 (A) er valgt som tekstgrundlag.

Tekstgrundlaget (A)

Grundtvig-Bibliotekets ekspl. 3 rummer kun selve Grundtvigs artikel, der står på s. 249-263 (blade af ark Q og R). De ikke anvendte sider af arkene (s. 241-248 og s. 265-272) er afskåret med en knap 1 cm bred fals. Artiklen ligger i et omslag af gulligt, glat velin, med vandmærke "Howard & Jones London". Det måler 243 mm × 178 mm, er falsat én gang og rummer tillige J.J. Dampes "Af Signe. Et utrykt Søragespil" fra martsnummeret af *Ny Minerva* 1807. Mål af første side (s. 249) af "Et Par Ord i Anledning af det forkyndte Søragespil: Signe": ca. 175 mm × 113 mm. Eksemplaret er ubeskåret, og derfor er siderne af let varierende størrelse. De to mest betydelige trykfejl (Urtyge > Urtype (s. 253); Huassis > Hnosses (s. 254)) er rettet med blyant i marginen.

På omslagets forside står der: "P. Skr. I 2 [med blyant] / Højtryk. [med sort blæk] / Grundtvig Af Signe. Et Utrykt Søragespil. [med sort blæk, overstreget med blyant] / Dampes: Af Signe ... - 1807 / (ex 1) / Grundtvig: Et Par Ord ... - / 1807 / (ex. 3) [alt med blyant] / Ny Minerva Mts. Juni. / 1807. [begge med sort blæk]". På bagsiden af omslaget er der anført nummeret "33407." [med blyant].

Oplysninger om indholdet af juninummeret, hvori Grundtvigs bidrag bringes, er hentet fra et eksemplar fra Det Kongelige Bibliotek i København, katalognummer K 355 i oktav (stregkode 130007372575), der rummer hele første halvår af *Ny Minerva* 1807.

Tekstkritik

Anvendt litteratur

- *Bibliografien*, se Johansen 1948
- *Dansk Biografisk Leksikon*, 3. udgave 1979-1984. København
- Erslew, Thomas Hansen (1962-1965, fotografisk optryk) *Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande, fra 1814 til 1840*. København. [1. udg. 1847]
- Johansen, Steen (1948-54) *Bibliografien*, bind 1-4. København
- Lundgreen-Nielsen, Flemming (1980) *Det handlende ord. N.F.S. Grundtvigs digtning, litteraturkritik og poetik 1798-1819*. København
- Søllinge, Jette D. & Niels Thomsen (u.å.: 1989) *De danske aviser 1634-1989, bind 1: 1634-1848*. København
- Toldberg, Helge (1946) *Grundtvig som Filolog*. København